**Perusteet vasta-esitykselle 17.11.2026**

**esitys: päivystysjärjestelyt säilyvät Iisalmessa ja Varkaudessa ennallaan.**

## 1. Potilasturvallisuus ja lakisääteiset velvoitteet

Terveydenhuoltolain 50 § sekä perustuslain 6 § ja 19 § asettavat vaatimuksia kiireellisen hoidon järjestämiselle, yhdenvertaisuudelle ja riittävien terveyspalvelujen turvaamiselle. Tehty päätös vaarantaa edellä mainitut asiat.

## 2. Varkauden ja Ylä-Savon heikko yleislääkäritilanne.

Erityisesti Ylä-Savosta puuttuu tällä hetkellä 14 lääkäriä vastaanottotyöstä, mikä on näkynyt päivystyksen erittäin suurena käyttönä, eniten kaikista hyvinvointialueista koko Suomessa. Päivystyksestä luopuminen vaikeuttaa merkittävästi hoitoon pääsyä ja vaarantaa myös edellä mainitun potilasturvallisuuden. Kiireettömään hoitoon pääsy ei ole lakisääteisessä ajassa toiminut. Suunniteltu kiireellisen hoidon lisääminen ei turvaa nykyisessä lääkäritilanteessa riittävää akuutin hoidon saatavuutta.

## 3. Alueellinen yhdenvertaisuus.

Varkauden ja Iisalmen sairaalan erikoissairaanhoidon säilyttäminen on aluevaltuuston päätöksellä päätetty. Päivystyksen lopettaminen ja siirtyminen pelkästään kiirevastaanottoon vaikuttaa erikoissairaanhoidon toimivuuteen ja saatavuuteen ollen vastoin tätä strategista päätöstä. Pohjois-Savon hyvinvointialueella välimatkat ovat pitkiä ja sairastavuus valtakunnan korkeimpia. Päätös kohdistuu erityisesti Ylä-Savon ja Varkauden seudun asukkaisiin ja ikääntyneeseen väestöön.

## 4. Vaikutukset ensihoitoon

Pidemmät kuljetusmatkat sitovat ensihoitoyksiköitä pois omalta toiminta-alueeltaan. Tämä voi heikentää yksiköiden saatavuutta ja pidentää vasteaikoja tilanteissa, joissa apua tarvitaan nopeasti. Näiden vaikutusten konkreettinen arviointi on välttämätöntä ennen näin merkittävää muutosta. Todella suuri osa potilaista on voitu tähän asti kuljettaa ja hoitaa paikallisessa päivystyksessä, jatkossa suurin osa jouduttaisiin viemään Kuopioon. Esimerkiksi merkittävä osa rintakipupotilaiden hoidosta on voitu aloittaa Iisalmen päivystyksessä, toisin kuin asiaa on uutisoitu.

## 5. Varautuminen häiriö- ja kriisitilanteisiin

Iisalmen ja Varkauden sairaalat ovat keskeinen osa Pohjois-Savon valmius- ja varautumisjärjestelmää. Päätöksen vaikutuksia tulee arvioida myös suuronnettomuuksien,

teollisuusonnettomuuksien sekä poikkeusoloissa js häiriötilanteissa huoltovarmuuden näkökulmasta.

**6. Riittämätön vaikutusten arviointi.**

Mitkä ovat todelliset säästöt, kustannusten siirtyminen muihin palveluihin, KYS:n päivystyksen kuormittuminen, vaikutus ensihoidon tarpeeseen, potilasturvallisuuteen, alueelliseen yhdenvertaisuuteen ja kokonaistaloudellisuuteen? Päätöksen valmisteluaineistossa todetaan, ettei KYSin päivystyksen kuormituksen kasvua pystytä tarkasti arvioimaan etukäteen. Samalla mahdollisen lisäresursoinnin kustannukseksi arvioidaan 200 000–400 000 euroa vuodessa. Kaikkia muutoksen taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia vielä tunneta riittävän tarkasti. Säästöjä on arvioitava koko palveluketjun tasolla, mukaan lukien ensihoito, kuljetukset ja KYSin lisäkuormitus.

**7. Viime viikkoina lisalmen päivystys** on ollut täynnä klo 22 saakka lähes joka ilta ja potilaita on parhaimmillaan ollut 80 kpl pv:ssä ja KYS:iin siirrettäviä on pystytty vähentämään paikallisella päivystyksen henkilökunnan ja tukipalveluiden (kuvantaminen ja laboratoriopalvelut) avulla. Siitä huolimatta päivittäin on jouduttu siirtämään 10-15 potilasta KYS:iin, ilman päivystystä määrä oli ollut 20-30 potilasta.